

DET VIKTIGA SAMTALET SOM SÄLLAN RYMS I MEDIERNA

Kloka tankar och varnande ord duggade tätt under Medieakademiens höstseminarium med temat "Den moraliska förlusten". Och som väntat - en och annan frisk idé.

TEXT: Sven Rånlund, Frilansjournalist

En småregnig tisdag i november var Stenhammarsalen i Konserthuset fylld av journalister, forskare, mediefolk och andra nyfikna. För sjätte året i rad anordnade MedieAkademin en heldag kring en aktuell samhällsfråga. Samtidigt presenterades MedieAkademiens förtroendebarmeter, även den kopplad till dagens tema.

I år, detta valår, hade värderingarna hamnat i fokus, eller rättare sagt, ur fokus: frågan var vart värderingarna tagit vägen i medier och samhällsdebatt.

– Istället för att moralisera över dokusåpor, vore det intressant med en debatt om vilka seder och värderingar som präglar Robinson-ön som samhälle. Det är ofta lättare att distansera sig än att tala om moraliska frågor i våra egna liv, resonerade Sven-Eric Liedman, professor i idé- och lärdoms historia.

Att etik och moral i grunden handlar om personligt ansvar, det var dagens talare överens om. De flesta såg nog också samma dilemma: hur skapa utrymme för samtal om moral i mediefabriker med redan hårt pressade deadlines?

Peter Hjärne, pappaledig chefredaktör på GP, och ordförande i MedieAkademin, lade dock inte hela ansvaret på de enskilda journalisterna.

– Det är redaktionsledningens sak att skapa platser för samtal, bekände han med viss självrannsakan i rösten.

Yrsa Stenius, erfaren journalist och tidigare chefredaktör, lyfte frågan om den moraliska förlusten till en praktisk nivå.

– På tidningsredaktioner går allt för fort, och allt är för stort. Vad som behövs är någon som kan säga stopp, som vågar tänka annorlunda - en motvallskärring!

Hennes inlägg pekade på den springande punkten: Där tempot är högt, hamnar eftertanken i kläm. Moraliska överväganden kräver gott om tid, personlig mognad och medkänsla. Vilken pressad yrkesmänniska hinner tänka på det?

Nu är det inte bara tid som fattas för de nyhetsjagande medierna. Värre är att de alltmer förlorar allmänhetens breda förtroende.

I Medieakademiens årliga förtroendebarmeter - i vanlig ordning presenterad av professorerna Sören Holmberg och Lennart Weibull - drabbar raset framför allt de kommersiella tv-kanalerna (TV3, TV4, Kanal 5). Mest uppseendeväckande är dock fallet för storföretagen, som på några år halverat sitt förtroendekapital bland allmänheten. Undantag finns, som Ikea och Volvo, men annars är allmänhetens förtroende som störst bland de icke-kommersiella aktörerna. Vi litar kort sagt på universiteten, Sveriges Radio, SVT, riksdag och regering.

Och så kom samtalen igång, i pausen över kaffe och banan, rundsnack eller salongsdjupt: Om nu regeringen har så högt förtroende, är det måne för att de har gott om tid att tänka på etik och moral?

På just den frågan gavs det inget svar. Däremot vittnade Bo Lundgren, Maud Olofsson och Gudrun Schyman om varför medierna brast i årets valbevakning. För stockholmsfixerat, för lite utrymme för politikerna, och för lite folkbildning.

Förenkling, som är en av journalistikens dygder, kan bli ett allvarligt problem när stora frågor om exempelvis politikens värdegrunder ska stöpas till korta notiser och rappa TV-inslag. Formatet, så tycks det, får alltmer styra mediernas innehåll.

– Snuttifieringen är ett gissel, menade Journalistförbundets ordförande Agneta Lindblom-Hulthén, och ingen sade emot.

Lars Adaktusson, journalist SVT, och Eva Blomquist, programdirektör på Sveriges Radio, höll med om vissa brister i valbevakningen men lyfte också fram exempel på god journalistik. En och annan öppen dörr sparkades in under detta seminarium, det måste erkännas, men några nya flög också upp. Tänkvärda reflektioner stod dagens moderator Britt-Marie Mattsson, tillsammans med Claes Eriksson, Kulturtuben, för. Flera aha-upplevelser gav Chalmersprästen Johanna Almer, när hon i sitt anförande radade upp tre moderna budord att lägga vid sidan av de tio existerande: 1. Du skall vara lycklig. 2. Du skall inte ha några problem du inte kan klara upp själv. 3. Du skall inte dö.

Så hamnade vi där, nära det viktiga samtalet om livet, det som sällan ryms i medierna eller samhällsdebatten. Medan Johanna Almer talade rasslade pennorna, tankar och minnen väcktes ur slummern. Den plötsliga insikten om att vi saknar något väsentligt - är det kanske det som menas med "den moraliska förlusten"?

För mer information om MedieAkademin se: www.medieakademin.com